

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eiríkur@sosialurin.fo



FÁA IKKI TANN VIT VELJA

Ein veljarakanning gevur altíð høvi til eftirrationaliseringar og spekulatiónir.

Soleiðis er eisini við teimum báðum kanningum, sum hava verið kunngjörðar seinastu dagarnar.

Sjálvandi skal ein veljarakanning ikki takst fyri meira enn tað, hon er. Hon er ein støðmynd beint nú. Hon merkir ikki, at soleiðis fara fólk at atkvøða um eitt ár, men soleiðis er støðan beint nú við teimum statistisku frávikumum, sum kunnu vera í eini slíkari kanning.

Taka vit tær átta veljarakanningarnar, sum hava verið gjörðar síðani seiansta løgtingsval, so vísa tvær tær fyrstu aftan á valið, at samgongan hevði varðveitt meirilutan.

Tann fyrta er longu gjörd í desember 2011. Onnur kanningin, sum er gjörd triggjar mánaðir seinni vísir á leið sama úrslit. Triðja kanningin var gjörd í juli 2012, og hon vísir stóra afturgongd – og sambært henni missir samgongan meirilutan. Síðani var aftur ein kanning í november, sum vísir, at at samgongan knógvar upp aftur á 17 tingfólk og fær meiriluta.

Allar hinar kanningarnar vísa, at samgongan hevur mist meirilutan. Talan er um eina støðuga afturgongd frá 57,8 prosentum í oktober 2011 – sum nú gevur samgonguni 42,5 prosent. Hóast vit sjálvandi ikki kunnu staðfesta nakað valúrslit, so er boðini greið: Fólkíð vil hava aðra

samgongu. So er tað spurningurin, um veljarin kann gera so nógv við tað.

Gamaní kann eitt løgtingsval flyta nakrar løgtingssessir millum flokkar. Men veljarin hevur ikki ánlisi fyri, hvønn hann fær í Tinganes, fyri tað um hann velur hendan ella handan flokkin. Tað einasta, sum er greitt nú er, at Javnaðarflokkurin fer ikki í samgongu við Fólkaflokkinn. Hetta er tað einasta, sum sæst av skipaðum blokkpolitikki. Hóast góðu úrslitini hjá serliga Javnaðarflokkinum, men eisini hjá Tjóðveldi og Framsókn í veljarakanningunum, so megna hesir flokkar ikki at siga, at »vit eru eitt alternativ til fólkfloks-sambands-



politikkin, sum verður rikin í løtuni.

Hóast Javnaðarflokkurin verður størstur, so kann hann saktans enda í andstøðu, um Fólkaflokkurin og Tjóðveldi finna saman í

eina fullveldissamgongu við teimum smáu. Tí Tjóðveldi kann ikki sum Javnaðarflokkurin avnokta Fólkaflokkinn. Javnaðarflokkurin kann heldur ikki av nokta Sambandsflokkinn – ella Tjóðveldisflokkinn, tí tað hevði – eins og hjá Tjóðveldi – kostað atkvøður.

Støðan er gruggut. Menn tað kann bliðka hjá hugaðum fólki.

Men tað hevði gagnað fólkaræðinum, um veljarin hevði eitt veruligt val, áðrenn hann næstu ferð skal seta krossin.

Veljarin fær onga ávirkan á samgongumøguleikarnar

Talgilda nú tey føroysku bløðini

Senni í ár ber til at leita í øllum føroysku bløðnum síðani 1877 á internetinum.

Hósdagin 8. mai skrivadu Søvn Landsins og Statsbiblioteket í Århus undir sáttmála um talgilding av mikrofilmunum av føroysku bløðunum, sum eru á goymslu á Landsbókasavninum.

Endamálið at talgilda mikrofilmarnar er fyrst og fremst at varðveita teir betur fyri eftirtíðina.

Við at talgilda mikrofilmarnar verður tað nú gjørligt at lesa talgildu bløðini á teldu, og móguleiki verður eisini at leita í prentaða tilfarinum.

Bløðini verða nógv brúkt í arbeiðnum hjá teimum, sum skriva greinir og bøkur um eitt nú skip, bygðasøgu og ítrótt. Í bløðunum eru nógvir upplýsingar um fólk, tíðindi og greinir um samfelag og politikk umframt alt kjakið í lesarabrøvunum. Og gomlu lýsingarnar siga ivaleyst eisini eitt sindur um tíðina, ið var.

Tað verða talgild 18 bløð í hesi verkætlanini. Hetta eru bløð, sum eru útkomin frá 1877 til 1999, teirra millum øll tey stóru bløðini so sum Dimmalætting, Sosialurin, Dagblaðið, 14. September, Norðlýsið, Oyggjatiðindi og



Talgilda útgávan av Sosialinum er tøk á www.sos.fo

Tingakrossur.

Talgildingin kemur í tøkum tíma, tí gomlu mikrofilmarnir eru slitnir, og lesitólíni eru gomul og krevja ábøtur. Sjálv talgildingin fer fram longu í vár, og so er eftir at gera tilfarið teldutøkt.

Talgildu bløðini verða atkomulig hjá almenninginum í 2014, og kostnaðurin fyri alla verkætlanina at talgilda mikrofilmarnar av føroysku bløðunum fer at vera umleið 800.000 kr.

Landsbókasavnið hevur frammanundan talgilt fleiri av eldru føroysku bløðunum. Hetta er gjørt í verkætlanini tíðarrit.fo (www.tidarrit.fo/) Higar til eru 23 bløð talgild í hesi verkætlanini. Hesi eru:

Arbeiðið (1934), Búnaðarbløð (1903-1904),Búreisigur (1902), Dúgván (1894-1925 og 1941-1942), Fjarðbúgvín (1970-1975, Fríu Føroyar (1942-1948), Fróðskaparrit (1952-2010), Fuglaframi (1898-1902), Færingetidende (1852), Færøernes Kundgørelsessamling/Føroya Kunngerðasavn (1940-1947 og 1948-2002), Færøsk Kirketidende/Kirkjutiðindi (1890-1906), Færøsk lovregister/Lovregister for Færøerne (1965-2011, Føringatiðindi (1890-1906),Kristeligt Ungdomsblad for Færøerne (1908-1918),Norðlýsið (1915-1920), Oyggjarnar (1905-1908), Ólavsøku-teiti (1892-1943), Tíðindablaðið (1974-1975), Tímin (1943-1946), Ungu Føroyar (1907-1915)

Sum einasta blað í Føroyum hevur Sosialurin eina slíka talgilda skipan í nøkur ár. Øll bløðini hjá Sosialinum frá ár 2000 eru teldutøk og verða lögð í hesa skipan. Í dag ber til at leita aftur til november 2009. Men seinni í ár, tá talgildingin hjá Landsbókasavninum eisini er liðug, fer at bera til at leita í øllum útgávum av Sosialinum, sum komnar eru út síðani fyrsta blaðið kom á gøtuna 24. mai í 1927.



Framstig á almannaoðkinum

ANNIKA OLSEN
KJAK Á SÍÐU 16



Nýskipan í fiskivinnuni

THORMUND JOHANNESSEN
KJAK Á SÍÐU 16

Kanna Johan



Embætisfærslan hjá Johan Dahl, landsstýrismanni í vinnumálum í sambandi við figgjjarligu viðurskiptini hjá Strandferðsluni, skulu nú kannast út í æsir. Tað samtykti landsstýrismálanevndin gjármorgunin.

Talan er um figgjjarligu viðurskiptini hjá Strandferðsluni í fjør, har játtanin ikki helt og har endin var, at stjórin fór úr starvi.

Grannskoðararnir hjá løgtinginum hava eisini viðgjørt málið, og teir høvdu lemjandi atfinningar.

Í kjalarvørrinum á tí hava allir fyra andstøðuflokkarnir, Javnaðarflokkurin, Sjálvstýrisflokkurin, Tjóðveldi og Framsókn, klagt embætisfærsluna hjá landsstýrismanninum í hesum føri, fyri landsstýrismálanevndina.

Og á fundi í morgun hevur landsstýrismálanevndin samtykt at taka málið upp til viðgerðar.

– Johan Dahl fær nú klaguna til hoyringar, og so fær hann tvær vikur at svara, sigur Sirið Stenberg, forkvinna í landsstýrismálanevndini.

– Løgtingsgrannskoðararnir átala hvassliga, at landsstýrismaðurin ikki kunnaði Løgtingið ella bað Løgtingið um eykajáttan, hóast hann visti, at játtanin til stovnin ikki fór at halda, siga teir fyra andstøðuflokkarnir í kæruni.

– Teir átala eisini hvassliga, at Vinnumálaráðið ikki gjørdi meira fyri at fáa viðurskiptini í rættlag, tá ið ráðið í oktober 2013 sigur seg ikki hava álit á tølunum frá Strandfaraskipum Landsins, og at ráðið hóast tað góðkennir greinaroknskapirnar uttan viðmerkingar.

– Løgtingsgrannskoðararnir halda heldur ikki, at játtanar- og figgjjarviðurskiptini hjá Strandfaraskipum Landsins eru handfarin nøktandi, hvørki av stovnsleiðsluni, ella av aðalstýrinum og landsstýrismanninum.